

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Bonifacio episcopo Ferentino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

rio, crebrius hæc audire, & rebus doceri procedentibus, atque hanc sequendo regulam tendere ad anteriora, & ante ætatem expetendo id, quod est bonum & honestum, se extendere ad superiora, pergendo ad perfectionem, sicut beatus Samuel templo assidens. Etenim parata est munda terra ad suscipiendam plantationem. Multis autem laboribus mundata terra, tunc producit. Oportet ergo nos cauere, ne offendantur iuuenes, ut Dominus, qui custodit paruulos, nostram quoque cõseruet animam, tanquam pupillam oculi. Quam enim, inquit, mensura metimini, eadem vobis fiet mensio. Ne ergo audeat aliquis, o dilecti, lædere animam vlllo verbo ocioso. Quomodo autem hoc seruare oporteat, non opus est longa oratione. Audi enim, inquit, vniuersum finem orationis: Deum time, & mandatum eius custodi, & eris perfectus monachus. Poteram alia quoque vobis dicere, sed ne sit prolixior & molestior oratio, Deus pacis vos confirmet in sui timore, Amen.

VITA BONIFACII EPISCOPI FERENTI-

NI, A D. GREGORIO PAPA SCRIPTA,

Lib. 1. Dialog. Cap. 9.

IS tibi aliquid de Tusciæ partibus narrem, ut cognoscas quales in ea viri fuerint, & omnipotētis Dei notitia quantum propinqui? Petrus: Volo, atque hoc omnimodo exposco. Gregorius: Fuit vir vitæ venerabilis Bonifacius nomine: qui in ea ciuitate, quæ Ferentis dicitur, episcopatus officium tenuit, & moribus impleuit. Huius multa miracula is, qui adhuc superest, Gaudentius presbyter narrauit. Qui nutritus in eius obsequio, tanto valet de illo veracius dicere, quanto ei contigit & interesse. Huius ecclesiæ grauis valde paupertas inerat, (quæ bonis mentibus esse solet custodia humilitatis) nihilque aliud ad omne stipendium, nisi vnam tantummodò vineam, habebat: quæ quodam die ita grandine irruente vastata est, ut in ea paucis vitibus vix parui rarique racemi remansissent. Quò cum Dei prædictus vir reuerentissimus Bonifacius episcopus fuisset ingressus, magnas omnipotenti Deo gratias retulit: quia in ipsa sua adhuc inopia sese angustiarum cognouit. Sed cum iam tempus exigeret, ut ipsi quoque racemi, qui remanserant, maturefcere potuissent, custodem vineæ ex more posuit, eamque solerti vigilatâ seruari præcepit. Quadam verò die mandauit Constantio presbytero nepoti suo, ut cuncta vini vascula in episcopo, omniaque dolia ita, ut ante consueuerat, pice superfusa præpararet. Quod cum nepos illius presbyter audisset, valde admiratus est, quòd quasi insana mente præciperet: quòd vini vascula præparare faceret, qui vinum minimè haberet: nec tamè presumpsit inquirere, cur talia iuberet: sed iussis obtæperans, omnia ex more preparauit. Tunc vir Dei vineam ingressus, racemos collegit, ad calcatorium detulit, omnes exinde egredi præcepit, solusque ibi cum vno paruulo puero remansit, quem in eodem calcatorio deposuit, & calcari ipsos paucissimos racemos fecit. Cumque ex eisdem racemis parum aliquid vini deflueret, cœpit hoc vir Dei suis manibus in paruò vase suscipere: & per cuncta dolia omniaque vasa, quæ parata fuerant, pro benedictione diuidere, ut ex eodem vino omnia vascula vix infusa viderentur. Cum verò ex liquore vini parum aliquid in vasis omnibus misisset, vocauit protinus presbyterum, iussitque pauperes adesse. Tunc cœpit vinum in calcatorio crescere, ita ut omnia, quæ allata fuerant, pauperum vascula impleret. Quibus cum se idoneè satisfecisse conspiceret, ex calcatorio iussit puerum ascendere, apothecam clausit, atque impresso sigillo proprio, munitam reliquit: mox ad ecclesiam redijt. Die verò tertia prædictum Constantium presbyterum vocauit, & oratione facta, apothecam aperuit, & vasa, in quibus tenuissimum liquorem infuderat, vbertim vinum fundentia inuenit: ita ut pauimentum omne ex crescentia vina inuaderent, si ad hæc episcopus tardius intrasset. Tunc terribiliter presbytero præcepit, ne quousque ipse in corpore viueret, hoc miraculum cuiquam indicaret: pertimescens videlicet, ne virtute facti, fauore humano pulsatus, inde intus inanesceret, vnde foris hominibus magnus appareret. exemplum etiam magistri sequens, qui ut nos ad viam duceret humilitatis, de semet-

ipso discipulis præcepit, dicens, ut ea quæ vidissent, minimè dicerent, quousque filius hominis à mortuis resurgeret.

Marth. 9. Petrus: Quia occasio apta se præbuit, libet inquirere, quidnam sit, quòd redemptor, cum duobus cæcis lumen reddidit, iussit ut nemini dicerent: & illi abcuntes, difamauerunt eum in totam terram illam? Nunquidnam vnigenitus filius, patri & sancto spiritui coæternus, hac in re velle habuit, quod non potuit implere: ut miraculum, quod taceri voluit, minimè potuisset abscondi?

Opera no-
sira quate-
nus celanda
& prodèda. Gregorius: Redemptor noster per mortale corpus omne, quod egit, hoc nobis in exemplum actionis præbuit: ut pro nostrarum virium modulo eius vestigia sequentes, inoffenso pede operis, præsentis vitæ carpiamus viam. Miraculum nanque faciens, & taceri iussit, & tamen taceri non potuit: ut videlicet & electi eius, exempla doctrinæ illius sequentes, in magnis, quæ faciunt, latere quidem in voluntate habeant, sed ut profint alijs, prodantur inuiti: quatenus & magnæ humilitatis sit, quòd sua opera taceri appetunt: & magnæ vtilitatis sit, quòd eorum opera taceri non possunt. Non ergo voluit Dominus quicquam fieri, & minimè potuit: sed quid velle eius membra debeant, quid de eis etiam nolentibus fiat, doctrinæ eius magisterio exemplum dedit.

Petrus: Placet, quod dicis.

Gregorius: Adhuc pauca aliqua, quæ de Bonifacij episcopi opere supersunt, quia eius memoriam fecimus, exequamur. Alio nanque tempore beati Proculi martyris natalitius propinquabat dies, quo in loco vir nobilis, Fortunatus nomine, manebat: qui magnis precibus ab eodem venerabili viro postulauit, ut cum apud beatum martyrem Missarum solennia ageret, ad benedictionem dandam in suam domum declinaret. Vir autem Dei negare non potuit, quod ab eo ex Fortunati mente charitas poposcit. Peractis igitur Missarum solennijs, cum ad prædicti Fortunati venisset mensam,

Preces ante
cibum. priusquam Deo hymnum diceret, sicut quidam ludendi arte solent victum quarere, repente ante ianuam cum simia vir adstitit, & cymbala percussit. Quem sanctus vir sonitum dedignatus, dixit: Heu heu: mortuus est miser iste, mortuus est miser iste. Ego

Vir sanctus
abomina-
tur iocular-
torem. ad mensam refecionis veni, os adhuc ad laudem Dei non aperui: & ille cum simia veniens, percussit cymbala. Subiunxit tamè & ait: Ite, & pro charitate ei cibum potumque tribuite: scitote tamen, quia mortuus est. Qui infelix vir, dum panem ac vinum ex eadem domo percepisset, egredi ianuam voluit: sed saxum ingens subito de tecto cecidit, ei que in verticem venit. Ex qua percussione prostratus, in manibus iam semiuiuus leuatus est. Die verò altera, secundum viri Dei sententiam, funditus finiuit vitam.

Sæti homi-
nes reuer-
ter habèdi. Qua in re, Petre, pensandum est, quantus sit viris sanctis timor exhibendus. templa enim Dei sunt. Et cum ad iracundiam vir sanctus trahitur, quis alius ad irascendum, nisi eiusdem templi inhabitator excitatur? Tanto ergo metuenda est ira iustorum, quanto & constat, quia in eorum cordibus ille præsens est, qui ad inferendam ultionem, quam voluerit, inualidus non est.

Alio quoque tempore prædictus Constantius presbyter nepos eius, equum suum duodecim aureis vendidit: quos in propria arca ponens, ad exercendum opus aliquod discessit: cum subito ad episcopum pauperes venerunt, qui importunè precabantur, ut eis sanctus vir Bonifacius episcopus ad consolationem suæ inopiæ aliquid largiri debuisset. Sed vir Dei quia, quid tribueret, non habebat, astuare cepit in cogitatione, ne ab eo pauperes vacui exirent. Cui repente ad memoriam redijt, quia Constantius presbyter nepos eius equum, quem sedere consueuerat, vendidisset, atque hoc ipsum in arca sua precium haberet. Absente igitur eodem nepote suo, accessit ad arcam, & piè violentus, claustra arcæ comminuit, duodecim aureos tulit, eosque indigentibus, ut placuit, diuisit. Iraque Constantius presbyter reuersus ex opere, arcam fractam reperit, & caballi sui precium, quod in eam posuerat, non inuenit. Cœpit itaque voce magna perstrepere, & cum furore nimio clamare: Omnes hîc viuunt: solus ego in domo hac viuere non possum. Ad cuius nimirum voces venit episcopus, omnesque, qui in eodem episcopio aderant. Cumque eum locutione blanda vir Dei temperare voluisset, cœpit ille cum iurgio respondere, dicens: Omnes tecum viuunt: solus ego hîc antè te viuere non possum: redde mihi solidos meos. Quibus vocibus commotus episcopus, beatæ Mariæ virginis ecclesiam ingressus est, & expansis manibus stando cœpit orare, ut ei redderet, vnde presbyteri furentis insania mitigari potuisset. Cumque subito oculos ad vestimentum suum inter extensâ brachia reduxisset,

Mira beni-
gnitas in
pauperes.

set, repentē in sinu suo duodecim aureos inuenit, ita fulgentes, tanquam si ex igne producti eadem hora fuissent. Qui mox de ecclesia egressus, eos in sinum furentis presbyteri proiecit, dicens: Ecce habes solidos, quos quesisti: sed hoc tibi notum sit, quia post mortem meā tu huius ecclesie episcopus nō eris propter tuam auaritiam. Ex qua sententia, veritatis colligitur, quia eisdem solidos presbyter pro adipiscendo episcopatu pręparabat: sed viri Dei sermo pręualuit: nam idem Constantius in presbyteratus officio vitam finiuit.

Diuinitus ei redduntur 12 aurei.

Alio quoque tempore duo ad eum Gotthi hospitalitatis gratia venerunt, qui Rauennam se festinare professi sunt. Quibus ipse paruum vas ligneum vino plenum manu sua prębuit, quod fortasse in prandio itineris habere potuissent, ex quo illi quo ad usque Rauennam venirent, Gotthi biberunt. Aliquantis autem diebus in eadem ciuitate morati sunt, & vinum, quod à sancto viro acceperant, quotidie in vsu habuerunt. Sicque vsque ad eundem venerabilem patrem ferentes reuersi sunt, vt nullo die cessarent bibere, & tamen vinū eis ex illo vasculo nunquam deesset, ac si in illo vase ligneo, quod Episcopus eis dederat, non augetur vinum, sed nasceretur.

Vinum in vasculo augetur.

Nuper quoque de eiusdem loci partibus senex quidam Clericus aduenit, & qui ea de illo narrat, quę silentio non sunt prętermittenda. Nam dicit, quod quadam die ingressus hortum, magna hunc erucarum multitudine inuenit esse coopertum: qui omne olus in eo deperire conspiciens, ad easdem erucas conuersus, dixit: Adiuro vos in nomine Domini nostri Iesu Christi, recedite hinc, atque hęc olera comedere nolite. Quę statim ad viri Dei verbum ita omnes egressę sunt, vt nec vna quidem intra spatium horti remaneret. Sed quid mirum, quod hęc de episcopatus eius tempore narramus, quando iam apud omnipotentem Deum ordine simul & moribus creuerat: dum illa magis miranda sint, quę cum hic senex clericus adhuc puerulum fecisse testatur? Nam ait, quod eo tempore, quo cum matre sua puer habitabat, egressus hospitio, nonnunquam sine linea, crebrō etiam sine tunica reuertebatur: quia mox vt nudum quempiam reperisset, vestiebat, hęc se expolians, vt se ante Dei oculos illius mercede vestiret. Quem mater sua frequenter increpare consueuerat, dicens, quod iustum non esset, vt ipse inops pauperibus vestimenta largiretur. Quę die quadam horreum ingressa, penē omne triticum, quod sibi in expensum totius anni parauerat, inuenit à filio suo pauperibus erogatum: cumque semetipsam alapis pugnisque tunderet, quod quasi anni subsidia perdidisset, superuenit Bonifacius puer Dei, eamque verbis, quibus valuit, consolari cępit. Quę cum nihil consolationis admitteret, hanc rogauit, vt ab horreo exire debuisset, in quo ex omni eorum tritico parum quid inuentum est remansisset. Puer autem Dei sese illic protinus in orationem dedit. Qui post paululum egressus, ad horreum matrem reduxit: quod ita tritico plenum inuentum est, sicut plenum antea non fuerat, cum mater illius totius anni sumptus se congregasse gaudebat. Quo viso miraculo compuncta mater, iam ipsa cępit cogere vt daret, qui sic celeriter posset, quę petiisset, accipere.

Erucas iussu pellit ex horto.

Adhuc puer quam fuerit largus in pauperes.

Stipendiū

Precibus obtinet magnam triticopiam.

Hęc itaque in hospitij sui vestibulo gallinas nutrire consueuerat: sed eas ex vicino rure vulpes veniens auferebat. Quadam verō die, dum in eodem vestibulo puer Bonifacius staret, vulpes ex more veniens, gallinam abstulit. Ipse autem concitus ecclesiam intrauit, & sese in orationem prosternens, apertis vocibus dixit: Placet tibi Domine, vt de nutrimentis matris meę manducare non possim? Ecce enim gallinas, quas nutrit, vulpes comedit. Qui ab oratione surgens, ecclesiam est egressus. Mox autem vulpes rediens, gallinam, quam ore tenebat, dimisit, atque ipsa moriens, ante eius oculos in terram decidit.

Precibus vulpem interfecit.

Petrus: Valdē mihi mirum videtur, quod audire preces in se sperantium etiam in rebus vilibus dignatur Deus.

Gregorius: Hoc Petre, ex magna conditoris nostri dispensatione agitur, vt per minima, quę percipimus, sperare maiora debeamus. Exauditus namque est in rebus vilibus puer sanctus & simplex, vt in paruis disceret, quantum de Deo pręsumere in magnis petitionibus deberet.